

Nr 354.

Godkänd av första kammaren den 1 juni 1928.

Godkänd av andra kammaren den 1 juni 1928.

Riksdagens skrivelse till Konungen, i anledning av vissa framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer.

(Bankoutskottets utlåtande nr 32 samt memorial nr 42, 43 och 51.)

Till Konungen.

Riksdagen får härmed anmäla sina beslut i anledning av nedannämnda framställningar rörande pensioner eller understöd åt efterlevande till vissa i statens tjänst anställda personer.

I. Efterlevande till befattningshavare inom försvarsväsendet och allmänna civilförvaltningen.

1:o.

I en till riksdagen avlåten, den 13 januari 1928 dagtecknad proposition nr 16 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementsärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att extra ordinarie vaktkonstapeln Carl Fredrik Anderssons änka *Emma Kristina Andersson*, född *Andersson*, samt vaktkonstapeln Per Gerhard Nilssons änka *Sofia Nilsson*, född *Granqvist*, må, så länge de förbliva änkor, å allmänna indragningsstaten uppbära,

Bihang till riksdagens protokoll 1928. 14 saml. Nr 354—355.

änkan Andersson från och med den 1 januari 1928 ett årligt understöd av 384 kronor och änkan Nilsson från och med den 1 juli 1927 ett årligt understöd av likaledes 384 kronor.

Riksdagen får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

2:o.

I en till riksdagen avlåten, den 16 mars 1928 dagtecknad proposition nr 200 har Eders Kungl. Maj:t, under återopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över justitiedepartementensärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att läkaren vid centralfängelset å Härlanda Adolf Efraim Strömstedts änka *Gerda Maria Katarina Strömstedt*, född *Comstedt*, må från och med den 1 februari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förblir änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande proposition.

3:o.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1928 dagtecknad proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t, under återopade av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid ammunitionsfabriken Lars Gustaf Öhmans änka *Maria Josefina Öhman*, född *Holmberg*, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Såsom framgår av utredningen i ärendet, erhöll arbetaren Öhman såsom ett uttryck för erkännande av det gagn, kronan haft av de utav honom gjorda uppfinningarna, av 1923 års riksdag en avsevärt högre pension — 1,800 kronor — än som i allmänhet plägat beviljas en arbetare vid ammunitionsfabriken. I likhet med departementschefen anser riksdagen, att de omständigheter, som föranledde beviljandet av det jämförelsevis höga pensionsbeloppet åt Öhman, tala för att även hans änka nu beredes något understöd under sin återstående livstid, oaktat särskilt ömmande förhållanden icke kunna anses föreligga. Riksdagen har icke något att erinra mot det av Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagna beloppet av 384 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågasvarande framställning av riksdagen bifallits.

4:o.

Uti punkten 2 av berörda proposition nr 76 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Otto

Wilhelm Mattssons änka *Hildegard Amanda Mattsson*, född *Nilsdotter*, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

5:o.

Eders Kungl. Maj:t har uti punkten 3 av förevarande proposition föreslagit riksdagen medgiva, att tygarbetaren vid Stockholms tygstation Johan Axel Dahls änka *Evelina Charlotta Dahl*, född *Johansson*, må från och med 1 september 1926, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen, som icke haft något att erinra mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

6:o.

I punkten 4 av berörda proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Isak Göranssons änka *Karolina Göransson*, född *Johannesdotter*, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har funnit sig böra avslå Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

Riksdagen får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning icke av riksdagen bifallits.

7:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 5 föreslagit riksdagen medgiva, att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Sven Johan Magnussons änka *Ingrid Maria Magnusson*, född *Svensson*, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har icke ansett sig kunna medgiva, att änkan Magnusson skulle beredas pension av statsmedel, och får alltså anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

8:o.

Under punkten 6 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att förmanen vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Carl Teodor Lundins änka *Anna Lovisa Lundin*, född *Birath*, samt arbetarna vid samma faktori Axel Robert Lindströms, Anders Essmans och Olof Norrmans änkor *Anna Charlotta Lindström*, född *Jäderlund*, *Hilda Elisabet Essman*, född *Olsson*, och *Anna Lovisa Norrman*, född *Hammar*, må, Anna Lovisa Lundin från och med den 1 juli 1927, Anna Charlotta Lindström från och med den 1 augusti 1927, Hilda Elisabet Essman från och med den 1 juli 1927 och Anna Lovisa Norrman från och med den 1 september 1927, envar så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Under åberopande av att riksdagen tidigare i åtskilliga likartade fall beviljat understöd åt änkor efter anställningshavare vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori, får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

9:o.

Uti punkten 7 av proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att stallförmanen vid krigsskolan Gustaf Alrik Karlssons änka *Johanna Lovisa Karlsson*, född *Jansdotter*, må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 324 kronor.

Eders Kungl. Maj:ts förslag har icke föranlett anmärkning från riksdagens sida, varför riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

10:o.

Under punkten 8 av förevarande proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva,

dels att daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Karl Edvard Petterssons änka *Amanda Elvira Pettersson*, född *Berggren*, må från och med den 1 januari 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor;

dels ock att vart och ett av avlidne daglönaren vid flottans varv i Karlskrona *Karl Emanuel Gustafssons* och hans änka Anna Matilda Gustafssons, född Palmqvist, minderåriga barn, *Karl Gösta Hilding*, *Bror Arne Alfred* och *Margit Linnéa Matilda*, ävensom avlidne daglönaren vid samma varv *Johan Manfrid Olssons* och hans änka Emmy Olssons, född Svensson, minderåriga dotter *Ella Charlotta Marianne* må från och med den 1 januari 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18

års ålder, komma i åtnjutande av understöd från allmänna indragningsstaten med 96 kronor årligen.

Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning har vunnit riksdagens bifall.

11:o.

I punkten 9 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att förrådsförmannen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg Carl Johan Emanuelssons änka *Maria Sofia Emanuelsson*, född *Johansson*, och makarnas dotter *Märta* må från och med den 1 juni 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, och dottern med 120 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder.

Riksdagen har ej funnit anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag än att understödsbeloppet för den minderåriga dottern syntts böra i enlighet med vad som beslutits beträffande under nästföregående punkt avsedda fall bestämmas till 96 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att förrådsförmannen vid arméns intendenturförråd å Karlsborg Carl Johan Emanuelssons änka *Maria Sofia Emanuelsson*, född *Johansson*, och makarnas dotter *Märta* må från och med den 1 juni 1927 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, och dottern med 96 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder hon uppnår 18 års ålder.

12:o.

Under punkten 10 av ifrågavarande proposition nr 76 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att skomakeriförmannen vid Norrbottens regementets intendenturverkstäder *Helmer Leonard Lindvalls* änka *Ida Maria Lindvall*, född *Olsson*, och makarnas minderåriga barn *Ester Maria*, *Erik Helge*, *Axel Ruben* och *Gustaf Harry* må från och med den 1 april 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vart och ett av barnen med 120 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

Riksdagen biträder Eders Kungl. Maj:ts förslag, att årliga understöd böra beredas såväl änkan *Lindvall* som hennes minderåriga barn. Vad beträffar storleken av understödsbeloppen till barnen, hava dessa jämväl i förevarande fall syntts böra bestämmas till 96 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning medgivit, att skomakeriförmannen vid Norrbottens regementets intendenturverkstäder *Helmer Leonard Lindvalls*

änka Ida Maria Lindvall, född Olsson, och makarnas minderåriga barn Ester Maria, Erik Helge, Axel Ruben och Gustaf Harry må från och med den 1 april 1927 å allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan med 324 kronor, att utgå så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt vart och ett av barnen med 96 kronor, att utgå till och med det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder.

13:o.

I en till riksdagen avlåten, den 9 mars 1928 dagtecknad proposition nr 164 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över försvarsärenden för samma dag, under punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne löjtnanten vid Karlskrona grenadjärregemente Folke Raabs *fader*, förre kontrollören *Fredrik Vilhelm Raab* må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Riksdagen vill erinra, att riksdagen tidigare i liknande fall beviljat understöd åt föräldrar till genom flygolycka omkomna statstjänare. På grund härav och med hänsyn till vad i ärendet förekommit har riksdagen funnit sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

14:o.

Under punkten 2 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne löjtnanten vid flottan Erik Axelsson Palms *moder*, *änkan Hilda Davida Palm*, född *Hellstenius*, må från och med den 1 november 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 600 kronor.

Då, såsom framgår av utredningen, änkan Palm genom sonens död gått miste om ett ekonomiskt stöd, som eljest kunnat påräknas, finner riksdagen det vara rättvist och billigt, att något understöd av statsmedel beredes änkan. Hon åtnjuter visserligen från civilstatens änke- och pupillkassa en pension efter sin avlidne man till belopp av 830 kronor, oberäknat dyrtidstillägg och utgående tillfällig pensionsförhöjning, men hennes ekonomiska ställning torde likväl kunna anses vara jämförelsevis svag. Riksdagen har ock tidigare beviljat understöd även i fall, där efterlevande moder såsom här varit i åtnjutande av pension eller eljest ägt tillgångar. Riksdagen har emellertid ansett det av Eders Kungl. Maj:t föreslagna understödsbeloppet i förevarande fall böra med hänsyn till den utgående pensionen något reduceras, och har detsamma skäligen synts böra fastställas till 492 kronor, att på sätt Eders Kungl. Maj:t föreslagit utgå från och med den 1 november 1927.

Aberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att avlidne löjtnanten vid flottan Erik Axelsson Palms moder, änkan Hilda Davida Palm, född Hellstenius, må från och med den 1 november 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 492 kronor.

15:o.

Uti punkten 3 av förevarande proposition har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att fänriken i flottans reserv Einar Ljungströms änka *Astrid Hulda Viola Ljungström*, född *Hansson*, må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 756 kronor.

Av utredningen framgår, att fänriken Ljungström omkommit genom olycks-händelse under likartade förhållanden som de, vilka tidigare föranlett till beviljande av tilläggspensioner från allmänna indragningsstaten. Vid sådant förhållande finner riksdagen sig böra medgiva, att änkan Ljungström tillerkännes ett årligt understöd utöver den livränta av 750 kronor, som hon äger uppbära från riksförsäkringsanstalten. Då emellertid änkan endast är 22 år gammal och, såvitt handlingarna utvisa, arbetsför, har riksdagen ansett tilläggspensionen från allmänna indragningsstaten böra något reduceras. Den har icke syntts böra sättas högre än att sammanlagda förmånen kommer att uppgå till omkring 1,200 kronor. Riksdagen har alltså funnit sig böra medgiva, att änkan Ljungström må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, uppbära ett årligt understöd från allmänna indragningsstaten till belopp av 456 kronor.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att fänriken i flottans reserv Einar Ljungströms änka *Astrid Hulda Viola Ljungström*, född *Hansson*, må från och med den 1 juli 1927, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, utöver henne författningsenligt tillkommande livränta, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 456 kronor.

16:o.

Under punkten 4 av propositionen nr 164 föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att avlidne furiren vid Skånska dragonregementet Nils Erik Göransson's *föräldrar*, vaktmästaren *Nils August Göransson och hans hustru*, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från

och med den 1 mars 1927 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 420 kronor.

I betraktande av de särskilda omständigheter, som föreligga i detta fall, har riksdagen funnit sig kunna ansluta sig till Eders Kungl. Maj:ts förslag om ett årligt understödsbelopp till makarna Göransson av 420 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

17:o.

I punkten 5 av förevarande proposition föreslår Eders Kungl. Maj:t riksdagen medgiva, att avlidne värnpliktige Per Alf Arnqvists *föräldrar*, arrendatorn *Per Elias Arnqvist och hans hustru*, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från och med den 1 mars 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 420 kronor.

Med hänsyn till vad i ärendet förekommit finner riksdagen sig böra medgiva, att något understöd beredes värnpliktige Arnqvists föräldrar. Understödet har emellertid icke synts böra fastställas till högre belopp, än som skulle hava såsom livränta utgått till föräldrarna, därest förordningen den 18 juni 1909 om ersättning i anledning av kroppsskada, ådragen under militärtjänstgöring, varit i förevarande fall tillämplig, eller 360 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att avlidne värnpliktige Per Alf Arnqvists föräldrar, arrendatorn Per Elias Arnqvist och hans hustru, må — gemensamt och efter enderas död den efterlevande — från och med den 1 mars 1926 under sin återstående livstid å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 360 kronor, dock utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

18:o.

Uti punkten 6 av förevarande proposition nr 164 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att arbetaren vid Carl Gustafs stads gevärsfaktori Johan Fredrik Hallgrens änka *Johanna Hallgren*, född *Gustafsdotter*, må från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen, som biträder Eders Kungl. Maj:ts förslag, får anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning.

19:o.

Under punkten 7 har Eders Kungl. Maj:t slutligen föreslagit riksdagen medgiva, att daglönarna vid flottans varv i Karlskrona Anton Wilhelm

Johanssons, Jonas Håkansson Sunds och Axel Richard Tilosius Karlssons änkor *Anna Maria Johansson*, född *Mattisson*, *Ingrid Sofia Håkansson Sund*, född *Bengtsson* och *Kerstin Karlsson*, född *Svensdotter*, må, de två förstnämnda från och med den 1 januari 1927 och den sistnämnda från och med den 1 februari 1927, en var så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen har icke haft anledning till annan erinran mot Eders Kungl. Maj:ts förslag, än att understöd åt änkan efter daglönaren Johansson icke syntes riksdagen böra ifrågakomma.

På grund härav får riksdagen anmäla,

dels att riksdagen, med bifall till Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, i vad den avser pension åt daglönarna vid flottans varv i Karlskrona Jonas Håkansson Sunds och Axel Richard Tilosius Karlssons änkor Ingrid Sofia Håkansson Sund, född Bengtsson, och Kerstin Karlsson, född Svensdotter, medgivit, att bemälda två änkor må, den förstnämnda från och med den 1 januari 1927 och den sistnämnda från och med den 1 februari 1927, vardera så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära årlig pension av 384 kronor;

dels ock att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, i vad den avser pension åt daglönaren vid flottans varv i Karlskrona Anton Wilhelm Johanssons änka Anna Maria Johansson, född Mattisson, icke av riksdagen bifallits.

20:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:9) har bland annat föreslagits, att en årlig pension å 384 kronor måtte från och med den 1 januari 1928 under hennes återstående livstid, därest hon förbliver ogift, tillerkännas var och en av änkorna efter följande avlidne befattningshavare, nämligen f. d. underofficerskorpralen Gustaf Bernhard Karlssons änka *Greta Lovisa Karlsson*, född *Karlsson*, f. d. korpralen Wilhelm Elmgrens änka *Karolina Elmgren*, född *Petersson*, f. d. underofficerskorpralen Carl August Ahlfeldts änka *Ida Kristina Ahlfeldt*, född *Svensson*, f. d. daglönaren Gustaf Adolf Olausson Algos änka *Bengta Algo*, född *Svensson*, f. d. daglönaren Karl Teodor Erikssons änka *Hanna Augusta Eriksson*, född *Petersdotter* och daglönaren Josef Petterssons änka *Emilia Kristina Pettersson*, född *Karlsson*.

Enligt riksdagens mening synas billighetsskäl tala för beviljande av understöd av statsmedel åt ovan omförmälda änkor. Samtliga äro nämligen änkor efter befattningshavare, vilka under en jämförelsevis lång tid tjänat staten, och äro antingen på grund av hög ålder eller av styrkt sjukdom oförmögna till arbete, med vilket de kunna försörja sig. Av handlingarna att döma synas de även vara i sådana ekonomiska omständigheter, att behov av understöd torde få anses föreligga. Under sådana förhållanden har riksdagen funnit

sig böra medgiva, att årliga understöd beredas ifrågavarande änkor från allmänna indragningsstaten. Understöden hava, i enlighet med vad i åtskilliga liknande fall ägt rum, bestämts till 384 kronor årligen, att utgå från och med den 1 januari 1928.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att en var av underofficerskorpralen Gustaf Bernhard Karlssons änka Greta Lovisa Karlsson, född Karlsson, korpralen Wilhelm Elmgrens änka Karolina Elmgren, född Petersson, underofficerskorpralen Carl August Åhlfeldts änka Ida Kristina Åhlfeldt, född Svensson, samt daglönarna Gustaf Adolf Olausson Algos änka Bengta Algo, född Svensson, Karl Teodor Erikssons änka Hanna Augusta Eriksson, född Petersdotter, och Josef Petterssons änka Emilia Kristina Pettersson, född Karlsson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

21:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:12) har bland annat hemställts, att riksdagen ville besluta tillerkänna en var av följande änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona, nämligen Måns Jakobssons änka, *Hanna Jakobsson*; Gustaf Olssons änka, *Emma Olsson*; Carl Lundqvists änka, *Frida Elise Kristina Lundqvist* och Carl Johan Svenssons änka, *Botilda Svensson*, från och med den 1 januari 1928 ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten, så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd.

Beträffande ovan omförmälda änkor har riksdagen med hänsyn till de föreliggande omständigheterna ansett sig böra bifalla det i motionen framställda förslaget.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att en var av daglönarna Måns Jakobssons änka Hanna Jakobsson, född Andersdotter, Gustaf Olssons änka Emma Olsson, född Andersdotter, Carl Lundqvists änka Frida Elise Kristina Lundqvist, född Svensson, och Carl Johan Svenssons änka Botilda Svensson, född Karlsson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

22:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:13) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tillerkänna daglönaren vid flottans beklädnadsverkstad i Karlskrona Jonas Anderssons änka, *Augusta Wilhelmina Andersson*, ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragnings-

staten från och med den 1 januari 1928, så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd.»

Då riksdagen ansett skäl föreligga att i här förevarande fall bevilja understöd av allmänna medel och icke funnit anledning till erinran mot vad uti motionen i sådant avseende föreslagits, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att daglönaren Jonas Anderssons änka Augusta Wilhelmina Andersson, född Holmberg, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

23:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:15) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna sjukhusdrängen August Carlssons änka, *Matilda Carlsson*, ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1928, så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd.»

Riksdagen, som biträder förslaget om årligt understöd åt änkan Carlsson med i motionen föreslaget belopp, får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att sjukhusdrängen August Carlssons änka Matilda Carlsson, född Svendsdotter, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

24:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:16) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tillerkänna korpralen vid flottans eldarekompani i Karlskrona Nr 375 Bror Charmses Gustav August Larssons änka, *Emelia Sofia Larsson*, ett årligt understöd av 384 kronor att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1928, så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd.»

Då riksdagen ansett skäl föreligga att i här förevarande fall bevilja understöd av allmänna medel och icke funnit anledning till erinran mot vad uti motionen i sådant avseende föreslagits, får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att korpralen Bror Charmses Gustav August Larssons änka Emelia Sofia Larsson, född Jönsson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

25:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I: 18) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tillerkänna verkmästaren vid flottans varv i Stockholm Frans August Bohmans änka, *Emma Charlotta Bohman*, en årlig pension av 528 kronor, att utgå ur allmänna indragningsstaten från och med den 1 januari 1928, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd».

Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att ett årligt understöd från allmänna indragningsstaten beredes verkmästaren Bohmans änka. Vad beträffar storleken av detta understöd har riksdagen, med hänsyn till de föreliggande omständigheterna, icke funnit anledning bevilja högre belopp än 444 kronor.

Under återopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre verkmästaren vid flottans varv i Stockholm Frans August Bohmans änka *Emma Charlotta Bohman*, född *Andersson*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

26:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 3) har hemställts, »det riksdagen ville medgiva, att avlidne daglönaren *Sven Patrik Mattssons* änka *Ester Helena Mattsson*, född *Mårtensson*, må från den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd till belopp, som må befinnas skäligt».

I betraktande av de omständigheter, som återopats i motionen, har riksdagen medgivit, att ett årligt understöd av statsmedel beredes änkan *Mattsson*, och bestämt detta understöd till 384 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att daglönaren *Sven Patrik Mattssons* änka *Ester Helena Mattsson*, född *Mårtensson*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

27:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 37) har hemställts, »att riksdagen ville medgiva, att avlidne korpralen vid flottans 1. ekonomikompani *Reinhold Anatolius Anderssons* änka *Estrid Elisabet Andersson*, född *Petersson*, må från den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, samt deras barn *Stig David Anatolius*

och *Birgit Barbro Margareta Elise*, tills de uppnå 16 års ålder, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd till belopp, som må befinnas skäligt».

Av utredningen i ärendet framgår, att änkan Andersson icke är berättigad till livränta enligt bestämmelserna i 1909 års militärsättningsförordning. Med hänsyn emellertid till att hennes man, vilken under omkring 10 år varit i statens tjänst anställd, därunder ådragit sig sjukdom, som medfört hans död, och då hans efterlevande synas vara i behov av understöd, har riksdagen funnit det vara billigt, att staten här träder hjälpande emellan. Riksdagen har ansett sig böra medgiva, att understöd beviljas med 384 kronor till änkan, så länge hon förbliver ogift, samt med 96 kronor årligen till vardera av de minderåriga barnen intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 år. Understöden hava anvisats från allmänna indragningsstaten, att utgå från och med den 1 januari 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att korpralen Reinhold Anatolius Anderssons änka *Estrid Elisabet Andersson*, född *Petersson*, samt makarnas minderåriga barn *Stig David Anatolius* och *Birgit Barbro Margareta Elise* må från och med den 1 januari 1928 från allmänna indragningsstaten uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 384 kronor samt vardera av barnen till och med utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder, med 96 kronor.

28:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:180) har bland annat hemställts, att riksdagen måtte bevilja följande änkor efter daglönare vid flottans varv i Karlskrona nämligen: *Maria Karolina Karlsson*, *Karolina Jonasson*, *Anna Sofia Håkansson* och *Henriette Johansson*, samtliga i Karlskrona, ett årligt understöd åt var och en av 384 kronor, att utgå från 1 januari 1928 under deras återstående livstid, så länge understödstagaren förbliver i sitt nuvarande änkestånd.

Riksdagen har på skäl, som uti motionen åberopats, funnit sig böra medgiva, att årliga understöd beviljas ovan omförmälda änkor till i motionen ifrågasatt belopp.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att en var av daglönarna *Carl August Karlssons* änka *Maria Karolina Karlsson*, född *Berg*, *Ola Jonassons* änka *Karolina Jonasson*, född *Olsson*, *Peter Håkanssons* änka *Anna Sofia Håkansson*, född *Petersdotter*, och *Axel Vilhelm Johanssons* änka *Henriette Johansson*, född *Flemming*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

29:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 273) har hemställts, »att riksdagen må till änkan *Anna Sofia Wilhelmina Olsson* bevilja en årlig pension av 600 kronor att utgå från och med den 1 januari 1928».

Med hänsyn till vad i motionen framhållits har riksdagen funnit sig böra medgiva, att ett årligt understöd av statsmedel beviljas änkan Olsson. Understödet har i enlighet med vad som i liknande fall pläгат ske bestämts till 384 kronor.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att arbetaren vid ammunitionsfabriken å Marieberg Ture Alexander Olssons änka Anna Sofia Wilhelmina Olsson, född Svensson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

30:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 278) har hemställts, »att riksdagen må besluta att tillerkänna änkan *Hulda Paulina Sundblad* i Norums församling av Göteborgs och Bohus län ett årligt understöd å sexhundra kronor».

Riksdagen får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att fanjunkaren Ludvig Bernhard Sundblads änka Hulda Paulina Sundblad, född Ericsson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

31:o.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1928 dagtecknad proposition nr 78 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för samma dag, i punkten 1¹ föreslagit riksdagen medgiva, att *Isabella Augusta Elisabet Eleonora Nordgren*, född *Barthelson*, änka efter tjänstförrättande sekreteraren hos riksförsäkringsanstalten, notarien å extra stat därstädes Anders Einar Nordgren, må, räknat från och med den 1 oktober 1927, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 720 kronor.

Såsom framgår av utredningen i ärendet innehade Nordgren icke ordinarie befattning, till följd varav han saknat möjlighet att ingå i civilstatens

¹ Beträffande punkterna 2—4 samt 6—8 av propositionen nr 78, se riksdagens skrivelse nr 352 punkterna 40—45.

änke- och pupillkassa och därigenom grundlägga pensionsrätt för sin hustru. Anledningen till att Nordgrens tjänst i likhet med det stora flertalet av riksförsäkringsanstaltens befattningar icke blivit uppförd å ordinarie stat, torde såsom riksförsäkringsanstalten i avgivet utlåtande framhållit stå i samband därmed, att frågan om socialförsäkringens organisation ännu icke blivit slutgiltigt avgjord. Med hänsyn härtill synas starka billighetsskäl föreligga för beredande av någon pension av statsmedel såsom bidrag till änkan Nordgrens uppehälle. Vid bestämmandet av storleken av denna pension torde, då mannen Nordgren icke erlagt några pensionsavgifter, en viss reduktion böra äga rum av det belopp, som skolat utgå, därest Nordgren varit ordinarie notarie. Vid sådant förhållande finner riksdagen det av statskontoret i avgivet utlåtande föreslagna pensionsbeloppet av 720 kronor skäligt.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

32:o.

I punkten 5 av förevarande proposition nr 78 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att portvakten vid Lunds hospital och asyl Johan Nilssons änka *Kerstin Nilsson*, född *Jönsson*, må räknat från och med den 1 juli 1927 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

I betraktande av den jämförelsevis stora behållningen i boet efter portvakten Nilsson har riksdagen i likhet med statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet, ansett tveksamt, huruvida något årligt understöd av statsmedel överhuvud taget borde beredas hans änka. Då emellertid änkan själv under en lång tid varit direkt anställd vid eller eljest utfört arbete för det hospital, där mannen tjänstgjort, har riksdagen icke velat motsätta sig Eders Kungl. Maj:ts förslag, att ett årligt understöd tillerkännes änkan, oaktat hon icke är medellös. Understödet har emellertid ansetts icke böra fastställas till högre belopp än 324 kronor.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning, medgivit, att portvakten vid Lunds hospital och asyl Johan Nilssons änka *Kerstin Nilsson*, född *Jönsson*, må räknat från och med den 1 juli 1927, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver änka, å allmänna indragningsstaten uppbära ett årligt understöd av 324 kronor.

33:o.

I en till riksdagen avlåten, den 17 februari 1928 dagtecknad proposition nr 80 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, under punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att avlidne läraren vid karolinska

mediko-kirurgiska institutet, medicine kandidaten *John Gunnar Larssons* och hans efterlevande hustru *Emma Sofia Larssons*, född *Andersson*, minderårige son *John Ragnar* må från och med den 1 maj 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnått aderton års ålder, komma i åtnjutande av ett årligt understöd från allmänna indragningsstaten av 504 kronor.

Med hänsyn till de ömmande omständigheter, som i förevarande fall föreligga, anser sig riksdagen böra ansluta sig till *Eders Kungl. Maj:ts* förslag, att *Larssons* efterlevande tillerkännas något understöd av statsmedel samt att detta bör ske i form av uppfostringsbidrag åt makarna *Larssons* minderårige son. Beträffande storleken av ifrågavarande understöd har riksdagen emellertid icke funnit anledning bevilja ett högre belopp än 384 kronor.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av *Eders Kungl. Maj:ts* förevarande framställning, medgivit, att avlidne läraren vid *karolinska mediko-kirurgiska institutet*, medicine kandidaten *John Gunnar Larssons* och hans efterlevande hustru *Emma Sofia Larssons*, född *Andersson*, minderårige son *John Ragnar* må från och med den 1 maj 1927 till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnått 18 års ålder, komma i åtnjutande av ett årligt understöd från allmänna indragningsstaten av 384 kronor.

34:o.

Under punkten 2 av förevarande proposition nr 80 har *Eders Kungl. Maj:t* föreslagit riksdagen medgiva, att värmeskötaren vid folkskoleseminariet i Göteborg *Olle Olssons* änka *Ida Serafia Olsson*, född *Jonasson*, må, räknat från och med den 1 oktober 1927, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 384 kronor.

Riksdagen, som med hänsyn till de föreliggande omständigheterna finner billighetsskäl tala för att änkan *Olsson* beredes någon pension, har icke funnit anledning till erinran mot *Eders Kungl. Maj:ts* förslag. Riksdagen har alltså bifallit *Eders Kungl. Maj:ts* förevarande framställning.

35:o.

I en till riksdagen avläten, den 2 mars 1928 dagtecknad proposition nr 142 har *Eders Kungl. Maj:t*, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för samma dag, föreslagit riksdagen medgiva, att f. d. vice professorn vid konsthögskolan *A. Tallbergs* änka *Greta Kristina Katrina Tallberg*, född *Santesson*, må från och med den 1 februari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver ogift, å allmänna indragningsstaten uppbära en årlig pension av 912 kronor.

Riksdagen biträder *Eders Kungl. Maj:ts* förslag om beredande av pension

åt änkan Tallberg. Vad beträffar pensionens storlek, har riksdagen icke haft något att erinra mot vad Eders Kungl. Maj:t i sådant avseende föreslagit eller 912 kronor. Riksdagen vill erinra, att samma belopp av 1926 års riksdag beviljats f. d. professorn vid konsthögskolan Grundströms änka.

Riksdagen får med åberopande av det anförda anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts förevarande proposition.

36:o.

I en till riksdagen avlåten, den 24 februari 1928 dagtecknad proposition nr 110 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över jordbruksärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen

1:o) medgiva, att avlidne gårdssmeden vid Strömsholms hingstdepå Gustaf Oskar Blomdahls änka *Kristina Bernhardina Blomdahl*, född *Nordstedt*, avlidne skogvaktaren vid samma hingstdepå Otto Fredrik Lindholms änka *Augusta Maria Lindholm*, född *Holmqvist*, och avlidne stallbetjänten vid samma depå Gustaf Edvard Wallenbergs änka *Matilda Lovisa Wallenberg*, född *Forsblom*, var för sig må komma i åtnjutande av änkepension till ett belopp av 384 kronor om året, att utgå från och med den 1 januari 1928 så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd; dock att pension för tid, varunder pensionär må vara i åtnjutande av kontant understöd från depåförvaltningen, skall minskas med sålunda utgående belopp; ävensom

2:o) förklara, att pensionerna må utgå i första hand av det årliga överskott, som kan uppstå å avkastningen av den hos pensionskassan för tjänstemännen vid Strömsholms hingstdepå samt deras änkor och barn samlade pensionsfond, sedan de årliga pensionsbeloppen till kassans övriga pensionärer guldits, samt, i den mån detta överskott icke förslår för ändamålet, från allmänna indragningsstaten.

Såsom av handlingarna i ärendet framgår, äro ifrågavarande änkor redan i åtnjutande av understöd, nämligen från depåförvaltningen vid Strömsholms hingstdepå. Eders Kungl. Maj:ts förslag innebär, att dessa understöd skulle genom särskilt beslut av riksdagen uppböras till 384 kronor. Riksdagen vill erinra, att ett stort antal av nu utgående pensioner till änkor efter statstjänare icke uppgår till högre belopp än som utgår i förevarande fall samt att dessa låga pensioner icke blivit av riksdagen höjda. Under sådana förhållanden har riksdagen funnit det vara betänkligt att i särskilda fall tillstyrka sådan pensionsförhöjning. Såsom i propositionen framhålles, har riksdagen visserligen tidigare i några fall beviljat pensioner till belopp av 384 kronor åt änkor efter stallbetjänter vid Strömsholms hingstdepå. Intet av dessa fall torde emellertid vara fullt jämförligt med de nu föreliggande. Endast i ett av de tidigare fallen utgick understöd från depåförvaltningen, men det gällde därvid en änka, som under åtskilliga år själv tjänstgjort vid depån.

Även med hänsyn till övriga i ärendet föreliggande omständigheter har

riksdagen icke ansett sig böra bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag. Änkan Wallenberg äger nämligen förutom det kontanta understödet från depåförvaltningen förmånen av hyresfri bostad i depåns hus. Samtliga änkor åtnjuta dessutom bidrag till sitt livsuppehälle från sina barn.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts förevarande framställning icke av riksdagen bifallits.

37:o.

I punkten 2 av ifrågavarande proposition nr 110 har Eders Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen medgiva, att framlidne extra lantmätaren Fredrik Christoffer Geddes änka *Bertha Helena Gedde*, född *Ljungquist*, må, räknat från och med den 1 september 1927, under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, å allmänna indragningsstaten åtnjuta en årlig pension av 600 kronor.

I likhet med statskontoret, som avgivit utlåtande i ärendet, finner riksdagen det vara i viss mån tveksamt, huruvida i detta fall sådana förhållanden kunna anses föreligga, att änkepension bör ifrågakomma. Med hänsyn huvudsakligen till att änkan Geddes arbetsförmåga till följd av sjukdom är för framtiden i väsentlig grad förminskad, har riksdagen emellertid ansett sig kunna bifalla Eders Kungl. Maj:ts förslag om beviljande av en pension åt änkan. Jämväl i fråga om pensionens belopp och tidpunkten för dess utgående ansluter sig riksdagen till vad Eders Kungl. Maj:t föreslagit.

Riksdagen har alltså bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

II. Efterlevande till befattningshavare vid kommunikationsverken.

38:o.

I en till riksdagen avlåten, den 10 februari 1928 dagtecknad proposition nr 117 har Eders Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för samma dag, i punkten 1 föreslagit riksdagen medgiva, att till avlidne förre lokomotivföraren vid statens järnvägar Johan Erik Boqvists änka *Maria Sofia Boqvist*, född *Stenfelt*, må av trafikmedel utbetalas pension med ett årligt belopp av 444 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1928 i enlighet med de grunder, som i §§ 6 och 7 av gällande reglemente för statens järnvägars änke- och pupillkassa stadgas rörande pensioner till änkor efter delägare i nämnda kassa.

Riksdagen biträder Eders Kungl. Maj:ts förslag, att änkan Boqvist, som är medellös och på grund av sin höga ålder icke lär vara i stånd att

själv försörja sig, tillerkännes någon pension. I överensstämmelse med vad tidigare tillämpats har det föreslagna pensionsbeloppet avpassats så, att det motsvarar en tredjedel av det belopp, som skulle hava tillkommit vederbörande, därest mannen vid avskedet varit delägare i statens järnvägars änke- och pupillkassa. Riksdagen har därför icke funnit anledning till erinran mot beloppet och får anmäla, att Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning av riksdagen bifallits.

39:o.

I punkten 2 av nyssnämnda proposition nr 117 har Eders Kungl. Maj:t vidare föreslagit riksdagen medgiva, att vart och ett av avlidne maskinisten *August Manfred Asbergs* efterlämnade minderåriga barn *Anna Sofia Kristina*, *Hjalmar Henning* och *Siri Maria Elisabet* må från och med den 1 april 1927 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 120 kronor.

Riksdagen har bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

40:o.

Eders Kungl. Maj:t har i punkten 3 av ovanberörda proposition nr 117 föreslagit riksdagen medgiva, att *Johanna Josefina Sundberg-Ohlsson*, född *Karlsson*, må av statens vattenfallsverks medel från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid åtnjuta ett årligt understöd av 150 kronor, dock utan rätt att därå åtnjuta dyrtidstillägg.

Av utredningen i ärendet framgår, att änkan Sundberg-Ohlsson varit för sitt uppehälle väsentligen beroende av en avliden son, vilken omkommit genom olyckshändelse under arbete för statens räkning. Med hänsyn härtill anser riksdagen i likhet med departementschefen det skäligt, att hon i anledning av sonens frånfalle tillerkännes någon ersättning i form av årligt understöd. Storleken av understödet har, på sätt statskontoret i avgivet utlåtande föreslagit, fastställts till samma belopp, som skulle hava tillkommit henne, därest lagen den 17 juni 1916 om försäkring för olycksfall i arbete varit tillämplig i fråga om det olycksfall, som medförde sonens död, eller 150 kronor årligen, varå dyrtidstillägg icke bör utgå.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen bifallit Eders Kungl. Maj:ts ifrågavarande framställning.

41:o.

I en inom riksdagen väckt motion (I:34) har hemställts, »det riksdagen ville besluta att tilldela änkan *Andrietta Elisabeth Santesson* en årlig pension av 500 kronor, så länge hon lever ogift, eller, om detta ej kan bifallas, att vart och ett av hennes barn erhåller ett årligt understöd av 200 kronor, så länge de äro minderåriga».

Med hänsyn till mannen Santessons långvariga anställning vid statens järnvägar och till övriga förevarande omständigheter har riksdagen ansett skäligt, att hans efterlevande tillerkännas något understöd av staten. Vad beträffar understödets storlek har riksdagen icke ansett sig böra bevilja högre belopp än 444 kronor för änkan och 96 kronor för vart och ett av de minderåriga barnen.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre verkmästaren vid statens järnvägar Klas Ludvig Santessons änka Andrietta Elisabet Santesson, född Lundbäck, och makarnas minderåriga barn Knut Birger, Ingrid Linnéa och Knut Bertil må från och med den 1 januari 1928 av trafikmedel uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 444 kronor samt vart och ett av barnen till och med utgången av det kalenderår, varunder det uppnår 18 års ålder, med 96 kronor.

42:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:18) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja f. d. vagn- och stallkarlen Nils Gustav Karlssons änka *Karolina Matilda Karlsson*, född *Pettersson*, ett årligt understöd att utgå från 1 januari i år under hennes återstående livstid».

I betraktande av de omständigheter, som åberopats i ärendet, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att änkan Karlsson beviljas ett årligt understöd av 384 kronor. Understödet har anvisats att utgå av trafikmedel från och med den 1 januari 1928.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre e. o. vagn- och stallkarlen Nils Gustav Karlssons änka *Karolina Matilda Karlsson*, född *Pettersson*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

43:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:19) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta att bevilja e. o. vagn- och stallkarlen Per Börjessons änka *Brita Lisa Börjesson*, f. *Söderlind*, i Luleå ett årligt understöd att utgå från 1 jan. i år under hennes återstående livstid».

De omständigheter, som i motionen åberopats, göra det enligt riksdagens mening billigt, att staten i förevarande fall träder hjälpare emellan. Detta har syntts böra ske genom beviljande åt änkan Börjesson av ett understöd under hennes återstående livstid till belopp av 384 kronor årligen. Understödet har anvisats av trafikmedel, att utgå från och med den 1 januari 1928.

Aberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre e. o. vagn- och stallkarlen Per Börjessons änka Brita Lisa Börjesson, född Söderlind, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

44:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:20) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja avlidne banarbetaren Abraham Edvard Burströms änka, *Helena Burström*, född *Häggström*, ett årligt understöd att utgå från 1 jan. 1928 under hennes återstående livstid».

Då skäl synas föreligga för beviljande av understöd i förevarande fall, vill riksdagen medgiva, att änkan Burström tilldelas ett årligt understödsbelopp av 384 kronor, att av trafikmedel utgå från och med den 1 januari 1928.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att banarbetaren Abraham Edvard Burströms änka Helena Burström, född Häggström, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

45:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:23) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja e. o. rep. Per Svenssons änka *Lisa Margareta Svensson* i Skurholmen, Neder-Luleå församling, ett årligt understöd att utgå från den 1 januari i år och under hennes återstående livstid».

Riksdagen, som ansett sig böra bevilja ett årligt understöd åt änkan Svensson till belopp av 384 kronor, att utgå av trafikmedel från och med den 1 januari 1928, får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. reparatören Per Svenssons änka Lisa Margareta Svensson, född Bolin, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

46:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:24) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja f. d. e. o. vagn- och stallkarlen Johannes Erikssons änka *Augusta Maria Eriksson* i Luleå ett årligt understöd, att utgå från den 1 januari i år och under hennes återstående livstid.»

Riksdagen, som ansett sig böra bevilja änkan Eriksson ett årligt under

stöd av 384 kronor, att utgå av trafikmedel från och med den 1 januari 1928, får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. vagn- och stallkarlen Johannes Erikssons änka Augusta Maria Eriksson, född Hansdotter, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

47:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 34) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta, att till änkan *Brita Cajsa Eriksson*, född *Petersdotter*, skall av trafikmedel utgå ett årligt understöd av fyrahundrafyrtiofyra (444: —) kronor, så länge hon lever ogift och är i fattiga omständigheter».

Med hänsyn till mannen Erikssons långvariga anställning i statens tjänst och då hans efterlämnade änka synes befinna sig i svag ekonomisk ställning, har riksdagen ansett sig böra medgiva, att ett årligt understöd av statsmedel beviljas henne under hennes återstående livstid. Detta understöd har med hänsyn till mannens tjänsteställning bestämts till det uti motionen föreslagna beloppet, 444 kronor, att av trafikmedel utgå från och med den 1 januari 1928.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. verkstadsmästaren Karl Oskar Erikssons änka *Brita Cajsa Eriksson*, född *Petersdotter*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

48:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 38) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja en var av i Göteborg bosatta änkorna *Emma Nikolina Persson*, född *Nilsson*, *Adolfina Svensson*, född *Olofsdotter*, *Ida Levina Eriksson*, född *Östergren*, och *Maria Katarina Melander*, född *Johansson*, ett årligt understöd av 384 kronor, att utgå från och med den 1 januari 1928 under deras återstående livstid, så länge de förbliva i sitt nuvarande änkestånd».

De omständigheter, som i förevarande fall åberopats, göra det enligt riksdagens mening billigt, att understöd av statsmedel beredas ifrågavarande änkor. Understöden, vilka anvisats att utgå av trafikmedel, hava på sätt i motionen föreslagits bestämts till 384 kronor årligen för envar av änkorna, att utgå från och med ingången av år 1928.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att en var av verkstadsarbetaren Carl Johan Perssons änka *Emma Nikolina Persson*, född *Nilsson*, förre verkstadsarbetaren *Anders Petter Svenssons* änka *Adolfina Svensson*, född *Olofsdotter*,

förre e. o. vagnreparatören Emil Erikssons änka Ida Levina Eriksson, född Östergren, och förre e. o. lokomotivföraren Mårten Axel Rudolf Melanders änka Maria Katarina Melander, född Johansson, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

49:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 104) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja f. d. e. o. banvakten Johan Alfred Fredrikssons änka *Greta Magdalena Fredriksson*, född *Rutberg*, i Buddbyn, Över-Luleå, ett årligt understöd att utgå från den 1 jan. i år och under hennes återstående livstid».

Enligt riksdagens mening äro jämväl i nu förevarande fall omständigheterna sådana, att ett årligt understöd å 384 kronor synts böra beviljas av riksdagen.

Under åberopande av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att förre e. o. banvakten Johan Alfred Fredrikssons änka *Greta Magdalena Fredriksson*, född *Rutberg*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

50:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 109) har hemställts, »att riksdagen måtte besluta tillerkänna *änkan* samt *ett minderårigt barn efter avlidne filaremästaren C. A. Carlsson* en pension eller ett understöd att utgå med belopp, som riksdagen finner lämpligt med hänsyn till den avlidne befattningshavarens inkomst samt långa anställning vid statens järnvägar».

Med hänsyn till e. o. filarmästaren Carlssons långvariga anställning i statens järnvägars tjänst och övriga i ärendet föreliggande omständigheter finner riksdagen billigt, att understöd av statsmedel beviljas Carlssons efterlämnade änka och minderårige son. Vad angår storleken av dessa understöd har riksdagen fastställt belopp för änkan av 444 kronor och för sonen av 96 kronor årligen, att av trafikmedel utgå från och med den 1 januari 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. filarmästaren Carl Arvid Carlssons änka *Kristina Matilda Carlsson*, född *Boman*, och makarnas minderårige son *Karl Johan* må från och med den 1 januari 1928 av trafikmedel uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 444 kronor samt sonen till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, med 96 kronor.

51:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 179) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja ett årligt understöd av lämpligt belopp att utgå till var och en av avlidne *banarbetaren Nelanders barn* tills de fyllt 18 år».

Med hänsyn till de omständigheter, som i ärendet åberopats, har riksdagen ansett sig böra medgiva att, oaktat *Nelander* endast under jämförelsevis kort tid, 9 år, varit anställd i statens järnvägars tjänst, understöd tillerkännas hans efterlevande i form av uppfostringsbidrag till makarnas minderåriga barn. I fråga om storleken av dessa understöd har riksdagen funnit sig böra bevilja ett belopp av 72 kronor till vart och ett av barnen.

Riksdagen får alltså anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att vart och ett av avlidne banarbetaren *Johan Birger Nelanders* och hans änka *Hedvig Elisabet Nelanders*, född *Andersson*, minderåriga barn *Birger Gösta*, *Birgit Charlotta Elisabet*, *Elsa Stina Ingegerd*, *Selvie Ingeborg* och *Signe Gunhild* må från och med den 1 januari 1928 till och med utgången av det kalenderår, under vilket barnet uppnår 18 års ålder, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 72 kronor.

52:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 181) har hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna avlidne svarvaren *Josef Anderssons* efterlevande änka ett årligt understöd av 384 kronor att utgå från den 1 januari 1928 under hennes återstående livstid».

Riksdagen, som biträder förslaget om årligt understöd åt änkan *Andersson* med i motionen föreslaget belopp, får anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att svarvaren *Josef Anderssons* änka *Albertina Andersson*, född *Dahlgren*, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

53:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 187) har hemställts, »att riksdagen måtte bevilja avlidne e. o. vagn- och stallkarlen *Håkan Anderssons* i *Malmberget* änka *Elma Andersson*, f. *Persdotter*, ett årligt understöd från den 1 januari 1928 under hennes återstående livstid».

Det har syntts riksdagen kunna ifrågasättas, huruvida något understöd åt änkan *Andersson* borde beviljas. Emellertid har hon själv under mer än 9 år utfört städerskegöromål vid *Malmbergets* station. Med hänsyn härtill har riksdagen ansett sig böra biträda det i motionen framställda förslaget, att änkan beredes ett årligt understöd. Detta har bestämts till 384 kronor, att utgå av trafikmedel från och med den 1 januari 1928.

Åberopande det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. vagn- och stallkarlen Håkan Anderssons änka Elna Andersson, född Persdotter, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

54:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 276) har hemställts, »att riksdagen ville besluta tillerkänna banarbetaren Martin Bengtssons änka, *Ida Bengtsson*, ett årligt understöd av 384 kronor från och med den 1:sta januari 1928, så länge hon lever i sitt nuvarande änkestånd, och till *sonen Henrik Harald* 96 kronor årligen, till dess han uppnått 18 års ålder».

Riksdagen biträder förslaget om beredande av årliga understöd åt banarbetaren Bengtssons änka och minderårige son Henrik Harald. Änkan är visserligen endast 52 år gammal och, såvitt handlingarna i ärendet utvisa, arbetsför, men hon har, såsom jämväl framgår av utredningen, själv under 9 år utfört städningsarbete för statens järnvägars räkning.

Riksdagen har alltså, i anledning av förevarande motion, medgivit, att banarbetaren Martin Bengtssons änka Ida Bengtsson, född Andersson, och makarnas minderårige son Henrik Harald må från och med den 1 januari 1928 av trafikmedel uppbära årliga understöd, änkan under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, med 384 kronor samt sonen till och med utgången av det kalenderår, varunder han uppnår 18 års ålder, med 96 kronor,

55:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II: 279) har hemställts, »att riksdagen måtte medgiva att till avlidne extra ordinarie reparatören vid statens järnvägar Nils Johan Löfqvists efterlämnade änka, *Emma Kristina Löfqvist* i Jularbo, må utgå ett understöd av trafikmedel av 384 kronor per år».

I betraktande av de omständigheter, som i ärendet åberopats, har riksdagen funnit sig böra medgiva, att staten beviljar någon hjälp åt Löfqvists efterlevande. Detta har ansetts böra, på sätt i motionen föreslagits, ske genom beredande åt änkan Löfqvist av ett årligt understöd under hennes återstående livstid till ett belopp av 384 kronor. Understödet har anvisats av trafikmedel, att utgå från och med den 1 januari 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att e. o. reparatören Nils Johan Löfqvists änka Emma Kristina Löfqvist, född Söderlund, må från och med den 1

januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 384 kronor.

56:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:355) har hemställts, »att riksdagen ville besluta att till f. stationskarlsaspiranten Bror Johan Höglunds änka *Hildur Rydia Aujulla Franciska Höglund*, född *Rydén*, och hennes i äktenskapet födda barn *Margit Ingegärd* och *Birgit Gudrund* må från och med den 1 januari 1928 utgå årlig livränta eller pensionsunderstöd med 600 kronor för änkan så länge hon lever ogift och med 300 kronor för varje barn, intill dess de var för sig fyllt 18 år».

Med hänsyn till vad som blivit upplyst rörande den skada, Höglund ådragit sig under tjänstgöring i statens järnvägars tjänst, och då hans efterlevande synas vara i behov av ekonomiskt understöd, har riksdagen funnit det vara billigt, att sådant understöd beredes dem av statsmedel. Enär emellertid änkan Höglund endast är 32 år gammal samt, såvitt handlingarna i ärendet utvisa, frisk och arbetsför, har understödet endast synts böra utgå såsom uppfostringsbidrag till makarna Höglunds minderåriga barn under deras uppväxttid. Riksdagen har ansett ifrågavarande understöd lämpligen böra bestämmas till 120 kronor årligen till vardera barnet, att åtnjutas intill utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnått 18 års ålder. Understöden hava anvisats av trafikmedel, att utgå från och med den 1 januari 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att vardera av förre stationskarlsaspiranten Bror Johan Höglunds och hans efterlämnade änka *Hildur Rydia Aujulla Franciska Höglunds*, född *Rydén*, minderåriga barn *Margit Ingegärd* och *Birgit Gudrund* må från och med den 1 januari 1928 till och med utgången av det kalenderår, varunder barnet uppnår 18 års ålder, av trafikmedel uppbära ett årligt understöd av 120 kronor.

57:o.

I en inom riksdagen väckt motion (II:177) har hemställts, »att riksdagen måtte tillerkänna änkan *Maria Charlotta Widlund* ett årligt understöd med skäligt belopp, att utgå under hennes återstående livstid, så länge hon förbliver ogift».

Riksdagen vill erinra, att riksdagen i vissa fall i fråga om efterlevande till vid statens järnvägar anställd ordinarie personal beviljat pensioner under likartade förhållanden som de nu förevarande, d. v. s. då pensionsrätt icke förelegat, enär äktenskapet ingåtts efter den tid, då enligt gällande bestämmelser äktenskapet skulle hava slutits för att i vanlig ordning

medföra pensionsrätt för änkan. Med hänsyn härtill och i betraktande av mannen Widlunds långa anställningstid anser sig riksdagen böra medgiva, att änkan Widlund, som befinner sig i knappa ekonomiska villkor, tillerkännes något understöd av staten. Detta understöd har bestämts till 444 kronor årligen, att utgå av telegrafverkets medel från och med ingången av år 1928.

På grund av det anförda får riksdagen anmäla, att riksdagen, i anledning av förevarande motion, medgivit, att linjemästaren Klas Oskar Sven Widlunds änka Maria Charlotta Widlund, född Brodin, må från och med den 1 januari 1928 under sin återstående livstid, så länge hon förbliver i sitt nuvarande änkestånd, av telegrafverkets medel uppbära ett årligt understöd av 444 kronor.

Stockholm den 1 juni 1928.

Med undersåtlig vördnad.
